

ABLEITINGER Alfred: *Badeni – Thun – Clary-Aldringen – Eulenburg. Das österreichische Regierungssystem in der Krise der Jahre 1897–1899*, in: Festschrift Gerhard Pferschy zum 70. Geburtstag. Graz 2000, s. 327–349.

Allgemeine Deutsche Biographie, Band 17, 50. Leipzig 1883–1905.

BACHLINGER Klaus: *Die Zeit der ersten provisorischen Landesregierung in der Steiermark 1918/1919. Vom roten Wohlfahrtsausschuss und Soldatenrat über den kommunistischen Aufbau und christlichsozialen Wahlkampf bis zum deutschnationalen Parteienzwist*. Masterarbeit an der Karl-Franzens-Universität Graz. Graz 2020/2021.

BAKALA Jaroslav: *Materiály k dějinám Slezska v archívu ministerstva vnitra ve Vídni*, Slezský sborník, roč. 63, 1965, s. 541–553.

BARAN Ivo: *Dva dokumenty zemského prezidenta Šrámka k národnostním poměrům na československém Těšínsku na počátku 20. let*, Slezský sborník, roč. 105, 2007, č. 3, s. 200–215.

BAUMGARTNER Peter: *Josef Freiherr von Kalchberg: sein Werdegang und sein Wirken als Staatsmann*. Dissertation, Universität Wien. Wien 1964.

BELCREDI Ludvík: *1000 let rodu Belcredi (1000 Jahre des Hauses Belcredi)*. Brno 2010.

BĚLINA Pavel – Milan HLAVAČKA – Daniela TINKOVÁ: *Velké dějiny zemí Koruny české, Svazek XI.a 1792–1860*. Praha – Litomyšl 2013.

BÍLEK Jiří: *Kyselá těšínská jablíčka: československo-polské konflikty o Těšínsko 1919, 1938, 1945*. Praha 2018.

Biografický slovník českých zemí. Sv. 9, 23. Praha 2008, 2020.

Biografický slovník Slezska a severní Moravy, sv. 6, 9. Ostrava 1996–1997.

Biographisches Lexikon zur Geschichte der Böhmischen Länder, A–H. München 1979.

BOROVÍČKA Michael – Jiří KAŠE – Jan P. KUČERA – Pavel BĚLINA: *Velké dějiny zemí Koruny české, svazek XII.b 1890–1918*. Praha – Litomyšl 2013.

BRZOBOHATÝ Jan a kol.: *Zemská vláda slezská v Opavě (1747) 1850–1928*. Inventář. Opava 1964.

BUNDSMANN Anton: *Die Landeschefs von Tirol und Vorarlberg in der Zeit von 1815–1913*. Innsbruck 1954.

DEAK John: *The Great War and the Forgotten Realm. The Habsburg Monarchy and the First World War*, *The Journal of Modern History*, roč. 86, č. 2 (červen 2014), s. 336–380.

DIETRICHOVÁ Barbora: *Liberec v letech 1850–1914. Obecní samospráva a její proměny ve druhé polovině 19. století*. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Olomouc 2018.

d'ELVERT, Christian: *Eine biographische Skizze von der historisch-statistischen Section der k. k. mähr. schles. Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde nach authentischen Quellen herausgegeben: ein Denkmal der Verdienste dieses ausgezeichneten Gelehrten und Geschichtsforschers, veröffentlicht am 19. September 1858, als dem Tage der feierlichen Überreichung seines ihm von der Section gewidmeten Porträts*. Brünn 1858.

d'ELVERT Christian: *Geschichte der Musik in Mähren und Oesterr.-Schlesien mit Rücksicht auf die allgemeine, böhmische und österreichische Musik-Geschichte*. Schriften der historisch-statistischen Section der k. k. m. schl. Gesellschaft des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde, roč. 21. Brünn 1873.

d'ELVERT Christian: *Zur mähr-schl. Adelsgeschichte, VII. Die Freiherrn von Pillersdorf*, Notizen-Blatt der historisch-statistischen Section der kais. königl. mährisch-schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde 1866, s. 9–10.

d'ELVERT Christian: *Zur österreichischen Verwaltungs-Geschichte*. Schriften der Historisch-Statistischen Section der k. k. Mährisch-Schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde, roč. 24. Brünn 1880.

FABINI Pavel – Martin KLEČACKÝ – Tomáš ZOUZAL: *Ministerstvo orby ve Vidni a české země v letech 1867–1918*. Praha 2016.

FLOOH-WAGNES Elma: *Manfred Graf Clary-Aldringen. Der letzte k. k. Statthalter in Steiermark. Sein Leben und Wirken*. Graz 1952.

GAWRECKÁ Marie: *Die mährischen Enklaven in den Jahren 1848–1918*, in: Gernot Rotter – Zdeněk Kravar (Hg.): *Die mährischen Enklaven in Schlesien. Ein Symposium an der Schlesischen Universität Opava / Troppau*. Opava / Troppau – München 2006, s. 125–135.

GAWRECKI Dan a kol.: *Dějiny Českého Slezska 1740–2000, I*. Opava 2003.

GAWRECKI Dan: *Der schlesische Landtag*, in: Helmut Rumpler – Peter Urbanitsch (Hrsg.): *Die Habsburgermonarchie 1848–1918. Band 7. Verfassung und Parlamentarismus. Teilband 2: Die regionalen Repräsentativkörperschaften*. Wien 2000, s. 2105–2130.

GAWRECKI Dan: *Jak Opava ztratila v roce 1924 pravomoc politického úřadu 1. instance*, in: Opava. Sborník k dějinám města 3. Opava 2003, s. 85–89.

GAWRECKI Dan: *Jazyk a národnost ve sčítání lidu na Těšínsku v letech 1880–1930*. Český Těšín 2017.

GEBAUER Josef: *Domy slavných osobností na Opavsku (23), Josef Šrámek, Opava, Masarykova třída č. 37*, Týdeník Naše Opavsko 22. 8. 1997, č. 33, s. 7.

GEBAUER Josef a kol.: *Purkmistři města Opavy*. Opava 2001.

GROBELNÝ Andělín: *Češi a Poláci ve Slezsku v letech 1848–1867*. Ostrava 1958.

GROBELNÝ Andělín: *Slezsko v období národních táborů v letech 1868–1871*. Ostrava 1962.

GROBELNÝ Andělín: *Tábor lidu na Ostré Hůrce v září 1918 a československá samostatnost*, Slezský sborník, roč. 66, 1968, s. 433–444.

HATSCHEK Julius (ed.) et al.: *Wörterbuch des Völkerrechts und der Diplomatie. Band 2: Maas–Utschiali*. Berlin – Leipzig 1925.

HLEDÍKOVÁ Zdeňka – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ: *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha 2007.

HOKR Vladimír: *Příběhy novohradských domů*. Nové Hradky 2007.

ILWOF Franz: *Josef Freiherr von Kalchberg (1801–1882). Sein Leben und seine Schriften*. Innsbruck 1902.

JIRÍK Karel: *Trojice 1894. K stodesátému výročí hornického krveprolití ve Slezské Ostravě*, Šenov u Ostravy 2004.

JUDSON Pieter M.: *The Habsburg Empire. A New History*. Cambridge, Massachusetts 2016.

JUNG Jiří – Jiří NEMINÁŘ: *Kdo jsou lidé na Hlučínsku*. Hlučín 2017.

KLADIWA Pavel: *K otázce (ne-)zřízení okresních zastupitelstev na Moravě a v rakouském Slezsku 1862–1914*, Slezský sborník, roč. 105, 2007, č. 2, s. 99–114.

KLADIWA Pavel: *Národnostní politika na meziválečném Hlučínsku (s důrazem na základní školství)*, Slezský sborník, roč. 113, 2015, č. 1, s. 105–128.

KLADIWA Pavel: *Odvolané opce. Snahy optantů z Hlučínska o (znovu)nabytí čs. státního občanství*, in: Jiří Neminář a kol.: *Hlučínsko 1920–2020. Sborník příspěvků ke 100. výročí vzniku Hlučínska*. Hlučín 2020, s. 48–57.

KLADIWA Pavel: *Smýšlením Němci, statisticky Češi. Národnostní klasifikace na meziválečném Hlučínsku*, Časopis Slezského zemského muzea, série B – vědy historické, roč. 64, 2015, s. 21–34.

KLADIWA Pavel – Dan GAWRECKI – Petr KADLEC – Andrea POKLUDOVÁ – Petr POPELKA: *Národnostní statistika v českých zemích 1880–1930. Mechanismy, problémy a důsledky národnostní klasifikace. I. díl*. Praha 2016.

KLEČACKÝ Martin: *Český ministr ve Vídni. Ve službách císaře, národa a politické strany*. Praha 2017.

KLEČACKÝ Martin: *Poslušný vládce okresu: okresní hejtman a proměny státní moci v Čechách v letech 1868–1938*. Praha 2021.

KLEČACKÝ Martin a kol.: *Slovník představitelů politické správy v Čechách v letech 1849–1918*. Praha 2020.

KNAPÍKOVÁ Jaromíra: *Matice Opavská: Spolek, osobnosti a národní snahy ve Slezsku 1877–1948*. Opava 2007.

KNAPÍKOVÁ Jaromíra (ed.) – Zdeněk KRAVAR: *Opavský uličník. Historie a současnost ulic a náměstí*. Opava 2017.

KOLÁŘ Ondřej: *Jan Wiedermann a policejní ředitelství v Opavě ve 20. letech 20. století*, Acta historica Universitatis Silesianae Opaviensis, roč. 9, 2016, s. 197–212.

KOLÁŘOVÁ Ivana – Ondřej KOLÁŘ: *Bouřlivé trojmezí. Slezsko 1918–1923*. Praha 2022.

KORBEL Daniel: *Krvavá epizoda česko-polské války. Malé Kunčice – Žibřidovice 26. ledna 1919*, Těšínsko, roč. 62, 2019, č. 1, s. 17–28.

KORBELÁŘOVÁ Irena – Rudolf ŽÁČEK: *Kořeny i křídla. K historii opavských univerzitních areálů a budov*. Opava 2016.

KOUŘILOVÁ Dana: *Zpráva o průzkumu fasád bývalého paláce zemské vlády v Opavě, Masarykova třída č. 37/čp. 343 – č. r. 1285*. Rukopis uložený na Národním památkovém ústavu – Územní odborné pracoviště Ostrava, detašované pracoviště Opava. Opava 1996.

KRAMÁŘ Karel – Zdeněk Václav TOBOLKA: *Česká politika doby nejnovější III*. Praha 1909.

- KRAVAR Zdeněk: *Kronikářské zápisy v návštěvních knihách opavského městského muzea*, Acta historica Universitatis Silesianae Opaviensis, roč. 7, 2014, s. 233–256.
- KRAVAR Zdeněk: *The First Silesians Behind the Wheel. The Beginnings of Motoring in Central Europe with Austrian Silesia as an Example*, in: Karla Vymětalová – Zdeněk Jirásek (eds.): *Historisation of Central Europe*. Opava 2014, s. 133–155.
- KRAVAR, Zdeněk – Jiří ŠÍL: *Prameny k problematice připojení Hlučínska k Československu z let 1920–1938 ve Státním archivu v Opolí*, Acta historica Universitatis Silesianae Opaviensis, roč. 13, 2020, s. 61–76.
- KRAVAR Zdeněk – Pavel FRIDRICH: *Historie cukrovaru v Opavě-Vávrovicích*. Opava 2013.
- KRAVČÍKOVÁ Agáta: *Sociálnědemokratické oslavy 1. máje a jejich vnímání dobovými elitami na Ostravsku (1890–1914)*, in: Ostrava: Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska, sv. 33. Ostrava 2019, s. 167–191.
- KREJČÍK Tomáš – Richard PSÍK: *Nová šlechta v rakouském Slezsku po roce 1848*. Ostrava 2017.
- LAPČÍK Stanislav: *Lenní dvůr Kroměříž, Díl V. Spisy len, Svazek 8, Lenní statek Branky 1648–1874*. Inventář. Olomouc 2009.
- MALÍŘ Jiří a kol.: *Biografický slovník poslanců moravského zemského sněmu v letech 1861–1918*. Brno 2012.
- MALÝ Karel a kol.: *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha 1999.
- MAŠEK Petr: *Rodina Coudenhove-Kalergi na zámku Poběžovice*, Střední Evropa, roč. 107, 2001, s. 117–119.
- MAŠEK Petr: *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. II. díl. Od Bílé hory do současnosti*. Praha 2010.
- MERHAUTOVÁ Ivana: *Zemská komise pro náhradu válečných škod roku 1866, Opava. 1866–1867*. Inventář. Opava 2010.
- MOLL Martin: *Wohltätigkeitsfeste, Fahنشmuck und Militärmusik: Konfliktfelder zwischen steirischem Deutschnationalismus und kaiserlichem Statthalter um 1900*, Zeitschrift des Historischen Vereines für Steiermark, roč. 95, 2004, s. 255–282.
- MÜLLER Karel: *Katalog erbů řádu německých rytířů ve sbírkách Muzea v Bruntále*. Bruntál 2010.
- MÜLLER Karel: *Leopold Svoboda šlechtic z Fernova (k 110. výročí úmrtí)*, Vlastivědné listy Slezska a severní Moravy, roč. 17, 1991, č. 2, s. 23–24.
- MÜLLER Karel – Rudolf ŽÁČEK a kol.: *Opava*. Praha 2006.
- NEJEDLÁ Oldřiška: *České matiční gymnázium v Opavě v dopisech Vincence Praska Františku Ladislavovi Riegrovi*, Časopis Slezského muzea – řada B, roč. 26, 1977, s. 76–91.
- Neue Deutsche Biographie, Band 2, 8*. Berlin 1955, 1969.
- OPOČENSKÝ Jan: *Vznik národních států v říjnu 1918*. Praha 1927.
- Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950, Band 1–4, Band 6*. Wien 1957, Graz – Köln 1958–1975.

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, 5. C–Čechůvky. Praha 1892.

PELC Martin: *Meteorologické sloupy – příklady Opavy a Krnova*, Časopis Slezského zemského muzea, série B – vědy historické, roč. 63, 2014, č. 3, s. 227–240.

PELC Martin: *Struktury opavského sportu 1850–1938*. Opava 2009.

PELC Martin: *Summerův pomník v Opavě*, in: Pavel Šopák a kol.: Paměť Slezska. Památky a pamětové instituce českého Slezska v 16. až 19. století. Opava 2011, s. 366.

PELC Martin – Pavel ŠOPÁK – Hana ŠÚSTKOVÁ: *Opava – Vídeň. Měšťanská kultura 19. století mezi periferií a centrem*. Opava 2010.

PEŘINKA František Václav: *Dějiny města Kroměříže. Díl 2., část 3*. Kroměříž 1940.

PLAČEK Vilém: *Hlučínsko po připojení k ČSR počátkem 20. let*, in: Ostrava: příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska 20. Ostrava 2001, s. 135–156.

PLAČEK Vilém: *Hlučínsko ve 20. letech 20. století – zahazení šancí na česko-německé porozumění*, in: Ostrava: příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska 21. Ostrava 2003, s. 197–220.

PLAČEK Vilém: *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742–1960*. Kravaře 2000.

PLAČEK Vilém: *Prajzáci II aneb Hlučínsko ve staronové vlasti 1920–1938*. Háj ve Slezsku 2007.

PLAČEK Vilém: *Připojení Hlučínska k Československu dne 4. února 1920*, in: Hlučínsko v proměnách času: sborník příspěvků z konference k 75. výročí připojení Hlučínska k Československé republice. Hlučín 1995, s. 27–39.

POLÁKOVÁ Milada – Jaromír VYSTRČIL: *Plaveč očima kronikářů*. Znojmo 1998.

POPELKA Petr: *Podíl šlechty na železničním podnikání v habsburské říši. Základní srovnání situace v Anglii, Německu a habsburské říši*, in: Jiří Brňovják – Aleš Zářický (eds.): Šlechtic podnikatelem, podnikatel šlechticem. Šlechta a podnikání v českých zemích v 18.–19. století. Ostrava 2008, s. 178–194.

POUZAR Vladimír a kol.: *Almanach českých šlechtických rodů 2001*. Praha 2000.

PRZYBYLOVÁ Blažena a kol.: *Ostrava*. Praha 2013.

ROSOVÁ Romana – Martin STRAKOŠ (eds.): *Průvodce architekturou Opavy*. Ostrava 2011.

ROTTENBACHER Bernd: *Das Februarpatent in der Praxis. Wahlpolitik, Wahlkämpfe und Wahlentscheidungen in den böhmischen Ländern der Habsburgermonarchie 1861–1871*. Frankfurt am Main 2001.

SHELLE Karel: *Několik poznámek k reorganizaci zemského výboru ve Slezsku v roce 1919*, Časopis Slezského muzea, série B – vědy historické, roč. 35, 1986, s. 162–165.

SHELLE Karel: *Vývoj správy na Moravě a ve Slezsku*. Brno 1991.

SOLNICKÝ Pavel – Petr TESAŘ: *Cholera na Opavsku v roce 1866*, in: Rok 1866 na Moravě. XXIII. Mikulovské sympozium. Brno 2017, s. 277–292.

STAROWSKI Edmund: *Dr. Eduard Mestenhauser. Ein Beitrag zur Musikgeschichte Troppaus*, Zeitschrift für Geschichte und Kulturgeschichte Österreichisch-Schlesiens, roč. 7, 1912, s. 275–278.

- STUHLÍK Karel – Josef GEBAUER – Pavel ŠRÁMEK: *Opavská fotbalová devadesátka*. Opava 1997.
- SUTTER Berthold: *Die Badenischen Sprachenverordnungen von 1897. Ihre Genesis und ihre Auswirkungen vornehmlich auf die innerösterreichische Alpenländer. Band 2*. Graz 1965.
- ŠEDIVÝ Ivan: *Češi, České země a Velká válka*. Praha 2001.
- ŠÍL Jiří: *Po kom se jmenuje Müllerův dům v Opavě*, in: Petr Tesař (ed.): *Ad fontes*. Sborník k 60. narozeninám Karla Müllera. Opava 2018, s. 198–209.
- ŠÍL Jiří: *Vincenc Prasek (1843–1912)*. Opava 2010.
- ŠOLLE Zdeněk: *Století české politiky: počátky moderní české politiky od Palackého a Havlíčka až po realisty Kaizla, Kramáře a Masaryka*. Praha 1998.
- ŠOPÁK Pavel: *Architekt Adolf Müller*, in: Sborník bruntálského muzea, Bruntál, 1999, s. 49–60.
- ŠOPÁK Pavel: *Olivier markýz Bacquehem a čeští Slezané (K 170. výročí narození a 100. výročí úmrtí rakouského politika)*, Časopis Slezské zemského muzea – série B, vědy historické, roč. 66, 2017, s. 3–14.
- ŠOPÁK Pavel: *Pomník Františka Josefa I. v Krnově; Odhalení pomníku Františka Josefa I. v Krnově*, in: Týž a kol: *Paměť Slezska. Památky a pamětové instituce českého Slezska v 16. až 19. století*. Opava 2011, s. 392–393.
- ŠOPÁK Pavel: *Svědectví Karla Barona*, in: Opava. Sborník k dějinám města 6. Opava 2008, s. 30–36.
- ŠOPÁK Pavel: *Tvořit město. Opava a Moravská Ostrava 1850–1950. Architektura a urbanismus*. Opava 2017.
- ŠOPÁK Pavel: *Století proměny. Devatenácté století ve stavební kultuře českého Slezska a Ostravska*. Opava 2018.
- ŠROM Leopold: *Inspekce na českém gymnasiu v Opavě v prvních osmi letech*, in: *Padesát let českého gymnázia v Opavě 1883–1933*. Opava 1933, s. 65–67.
- ŠÚSTKOVÁ Hana: *Biografický slovník Slezska a severní Moravy nová řada, sešit 8. (20.) – supplementum*. Ostrava 2006.
- ŠÚSTKOVÁ Hana: *Nobilitovaní příslušníci slezského zemského sněmu v letech 1861–1918*, Historie / Historica. Sborník prací Filozofické fakulty Ostravské univerzity 2007, č. 14, s. 263–283.
- ŠÚSTKOVÁ Hana: *Podnikatelské aktivity nobilitovaných poslanců slezského zemského sněmu*, in: Jiří Brňovják – Aleš Zářický (eds.): *Šlechtic podnikatelem, podnikatel šlechticem. Šlechta a podnikání v českých zemích v 18.–19. století*. Ostrava 2008, s. 298–314.
- ŠVÁBENICKÝ František (ed.): *Opava železniční. 160 let od příjezdu prvního vlaku*. Opava 2014.
- TOBOLKA Zdeněk V.: *Politické dějiny československého národa od r. 1848 do dnešní doby. Díl II. (1860–1879), Díl III., část 1. (1879–1914). Díl III., část 2. (1891–1914)*. Praha 1933–1936.
- URBAN Otto: *Česká společnost 1848–1918*. Praha 1982.

URBANITSCH Peter: *Bezirkshauptmänner in Böhmen zwischen Nation und Staat (an Hand Wiener Quellen)*, in: Úředník sluhou mnoha pánů? Nacionalizace a politizace veřejné správy ve střední Evropě 1848–1948. Praha 2018, s. 11–42.

URBANITSCH Peter: *Die Statthalter zwischen „Wien“ und „Brünn“*, in: Lukáš Fasora – Jiří Hanuš – Jiří Malíř (eds.): Brno Vídni, Vídeň Brnu. Zemské metropole a centrum říše v 19. století. Brno 2008, s. 103–126.

VALEČEK Michal: *Těšínsko a Frankfurt ve Frankfurtském národním shromáždění v letech 1848–1849*, Těšínsko, roč. 58, 2015, č. 2, s. 15–26.

VALENTA Jaroslav: *Připojení Hlučínska k Československu*, Slezský sborník, roč. 58, 1960, č. 1, s. 1–14.

VAVŘÍNEK Karel (ed.): *Almanach českých šlechtických rodů*. Praha 2016.

VAVŘÍNEK Karel (ed.): *Almanach českých šlechtických a rytířských rodů 2021*. Praha 2014.

VELEK Luboš: *Pokus o česko-německé vyrovnání 1899–1900 – konference u K. Chiariho*, Český časopis historický, roč. 96, 1998, s. 532–560.

VLČEK Karel: *Tábory lidu ve Slezsku. Příspěvek k historii kulturního a hospodářského vývoje Slezska*. Hrabyně 1938.

VYSKOČIL Aleš: *C. k. úředník ve zlatém věku jistoty*. Praha 2009.

VYSKOČIL Aleš: *Karl Heinold a Jan Černý*, in: Rudolf Kučera (ed.): Muži října 1918. Osudy aktérů vzniku Republiky Československé. Praha 2011, s. 107–120.

VYSKOČIL Aleš: *Slovník představitelů politické správy na Moravě v letech 1850–1918*. Brno 2011.

WURZBACH Constant von (ed.): *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*, 13., 22. Theil. Wien 1865–1870.

ZÁŘICKÝ Aleš a kol.: *Rakouské Slezsko v procesu modernizace 1742–1914. Svazek I*. Ostrava 2020.

ŽÁČEK Rudolf: *Slezsko*. Praha 2005.

Internetové zdroje

www.friedhofewien.at (Verstorbenensuche)

www.friedhofsfuehrer.at/ (Friedhof Bad Ischl, Franz Merveldt)

<https://geneall.net> (Karl Ritter von Jaeger)

www.geni.com (Therese Adelheid von Mensshengen)

www.parlament.gv.at/ (ParlamentarierInnen ab 1848)